

27 Мудрість Соломона

1,1 Полюбіть праведність, ви, що судите землю, будьте розумні в Господі, шукатимете його в доброті і в простоті серця. 2 Бо Він знаходиться тими, що Його не випробовують, а появляється тим, що Йому вірять. 3 Бо звихнені думки відділяють від Бога, а випробована сила картає безумних. 4 Бо мудрість не ввійде до неправедної душі, ані не замешкає в тілі підвладному гріхові. 5 Бо святий дух напоумлення уникне обманливого і віддалиться від безглузких думок і напоумиться як надійде неправедність. 6 Бо мудрий дух є любителем людей і не зробить безвинним того, що проклинає своїми губами. Бо Бог свідок його нирок і праведний наглядчак його серця і слухач язика. 7 Бо господний дух заповнив вселенну, і те, що вміщує все, має знання голосу. 8 Через це не затаїться ніхто, хто говорить неправедне, ані не мине його картаюча праведність. 9 Бо допит безбожних буде у випробуваннях, а до Господа прийде чутка його слів на оскарження його беззаконь. 10 Бо ухо ревливості слухає все, і вістка бурмотання не сховається. 11 Стережіться, отже, некорисного бурмотання і щадіть язик від обмови. Бо вимовлене потайки марно не піде, а уста, що говорять неправу, вбивають душу. 12 Не ревнуйте смерті в блуді вашого життя, ані не видвигаєте погібелі ділами ваших рук. 13 Бо Бог не зробив смерть, ані не веселиться погібеллю живих. 14 Бо Він створив все для буття, і спасенні роди світу, і немає в них ліку погібелі, ані аду царства на землі. 15 Бо праведність безсмертна. 16 А безбожні руками і словами його прикликали, вважаючи його другом розплилися і зробили з ним завіт, бо вони гідні його часті.

2,1 Бо вони сказали в собі, думаючи неправильно: Наше життя є малим і смутним, і на кінець людини немає оздоровлення, і не знається когось, що звільнився з аду. 2 Бо ми без плану народилися і після цього будемо так як ті, що не були. Бо в наших нізрях дим дихання, і слово іскра в порусі нашого серця, 3 як вона згаситься тіло стане попелом і дух розлиється як порожнє повітря. 4 І наше імя забудеться в часі, і ніхто не згадає наші діла, і наше життя мине як стопа хмари і розійдеться як мряка розігнана лучами сонця, і що стала тяжкою від його тепла. 5 Бо наш час тінь, що проходить, і немає повороту нашому кінцю, бо було запечатане і ніхто не поверне. 6 Ходіть, отже, і скористаємося існуючим добром і послужимося творінням швидко як в молодості. 7 Наситімся дорогоцінним вином і миром, і хай нас не мине весняний цвіт. 8 Увінчаймо себе прикрасою рож раніше ніж зів'яне. 9 Хай ніяка полонина не буде позбавлена нашої розпусти, всюди оставмо знаки радості, бо це наша часть і це жереб. 10 Пригнітім бідного праведника, не пощадім вдовиці, ані не пошануємо довгочасну сивину старця. 11 Хай же наша сила буде законом праведности, а слабке хай визнається непотрібним. 12 Поставмо пастку для праведного, бо він нам не вигідний і противиться нашим ділам і докоряє нас гріхами закону і ганьбить нас гріхи нашого виховання. 13 Він звіщає, що має боже знання і себе називає господним сином. 14 Він нам став на картання наших задумів, він нам тяжкий і на вид, 15 бо його життя не подібне до інших, і його стежки змінені. 16 Ми його вважали за неправильного, і він держиться осторонь наших доріг наче від нечистот. Блаженним називає кінець праведних і хвалиться, що Бог батько. 17 Погляньмо чи його слова правдиві, і

випробуймо те, що в його відході. 18 Бо якщо праведний є божим сином, Він йому може і визволить його з руки противників. 19 Випробуймо його насиллям і мукою, щоб ми взнали його розумність і дослідили його терпеливість. 20 Засудім його на ганебну смерть, бо зі слів його буде йому нагляд. 21 Це задумали, і обманулися. Бо їх засліпила їхня злоба, 22 і не пізнали божі таємниці, ані не поклали надію винагороди праведності, ані не судили про честь непорочних душ. 23 Бо Бог створив людину на нетлінність і зробив її образом власної подобі. 24 А з зависті диявола смерть прийшла на світ, а його випробовують ті, що є з його часті.

3,1 А душі праведних в божій руці, і до них не доторкнеться мука. 2 В очах безумних здавалося, що вони вмерли, і їхній відхід важався за зло, 3 і відхід від нас за знищення, а вони є в мирі. 4 Бо хоч і на виду людей приймають муку, їхня надія сповнена безсмертя. 5 І трохи картані одержать велике добро, бо Бог їх випробував і знайшов їх гідними Себе. 6 Він випробував їх як золото в горнилі і прийняв їх як жертви цілопалення. 7 І в часі їхнього відвідання засіяють і побіжать як іскри по стеблі. 8 Судитимуть народи і пануватимуть народами, і їхній Господь зацарює на віки. 9 Ті, що на Нього поклали надію, зрозуміють правду, і вірні в любові остануть при Ньому. Бо ласка і милосердя в його преподобних, і відвідини в його вибранцях. 10 А безбожні за задуманим матимуть кару, ті, що знехтували праведним і відступили від Господа. 11 Бо хто погорджує мудрістю і напоумленням нещасний, і марна їхня надія, і труди без користі, і даремні їхні діла. 12 Їхні жінки безумні, і їхні діти погані, їхній рід проклятий. 13 Бо блаженна непоганена неплідна, яка не знала ложа в переступі, бо матиме плід у відвідинах душ, 14 і скопець, що не вчинив в руці беззаконня, ані не задумав зло проти Господа, бо йому буде дана вибрана ласка віри і дуже миле насліддя в храмі Господа. 15 Бо овоч добрих діл славний, і корінь розумности незнищимий. 16 А діти перелюбників не будуть досконалими, і насіння з беззаконного ложа пропаде. 17 Бо якщо і довго будуть жити, вважатимуться за ніщо, і в кінці їхня старість без пошани. 18 Якщо й швидко скінчатся, не мають надії, ані радости в дні пізнання. 19 Бо кінець неправедного роду поганій.

4,1 Краща бездітність з чеснотливістю. Бо є безсмертність в її пам'яті, бо знана і в Бога і в людей. 2 Як вона присутня її наслідують і коли відійшла бажають. І в віку славиться як вінценосна, побідивши змаг несплямлених борців. 3 А многоплідне множество безбожних не на коритсь і з байстрюків розпусти не видасть корінь в глибину, ані не покладе впевнено основи. 4 Бо хоч і галузками на час зацвте, стоячи невпевнено, вітром буде зрушений і викориниться силою вітру. 5 Недосконалі галузки будуть відломлені, і їхній плід непридатний, неспілий для їжі, і до нічого непожиточний. 6 Бо діти народжені з беззаконних снів є свідками зла проти батьків в їхньому допиті. 7 А коли праведний прийде до закінчення він буде в спокою. 8 Бо шляхетна старість не довголітна, ані не вимірюється числом років, 9 а розумність є сивина людям і несплямлене життя ріст старості. 10 Ставши милий Богові він був полюблений і, живучи між грішними, був переставлений. 11 Він був схоплений, щоб зло не змінило його розум чи обмана обманула його душу. 12 Бо поганій вплив поганого затемнює добро, і мандрювання похоті мінє незлобний ум. 13 Удосконалившись в коротці він виповнив довгі часи. 14 Бо його душа була мила Господеві, через це поспішив (забрати його) з посеред зла. А народи бачили і не розуміли, ані не поклали це в умі, 15 що ласка і милосердя в його вибраних і

відвідини в його праведних. 16 А праведний вмираючи судитиме живих безбожих і молодість швидко удосконалена довголітну старість безбожного. 17 Бо побачать кінець мудрого і не зрозуміють, що враджено про нього, і на що Господь його оберіг. 18 Побачать і погордять. А Господь їх висміє, 19 і будуть після цього на падіння без честі і на погорду між мертвими на віки, бо розірве їх безмовних долілиць і зрушить їх від основ, і до кінця будуть знищені і будуть в болі, і їхня пам'ять згине. 20 Нещасні прийдуть до роздумування над своїми гріхами, і він їх оскаржить в лице за їхні гріхи.

5,1 Тоді праведний стане з великою сміливістю перед лицем тих, що його гнобили і за ніщо вважали його труди. 2 Бачачи, замішаються від страшного страху і жажнуть преславним спасінням. 3 Скажуть в собі, каючись і стогнучи через тісноту духа: 4 Це був той, якого ми безумні колись мали за посміховисько і за притчу погорди. Його життя ми вважали безумністю і його кінець без честі. 5 Як він зачислений між синів божих і його жереб є між святими? 6 Отже ми заблудили з дороги правди, і нам не засвітило світло праведності, і сонце нам не світило. 7 Ми наповнилися беззаконням, колючками і погіблллю, і ми пройшли непрохідні пустинні місця, а господньої дороги ми не впізнали. 8 Чим гордість для нас була корисною? І яке багатство зібрало нам з величанням? 9 Все те минуло як тінь і як вість, що пробігає. 10 Як корабель, що проходить крізь розбурхану воду, що слід його проходу не можна знайти, ані стежки його керми в хвилях. 11 Чи як птах коли пролітає повітрям, ніякий знак ходу не знаходиться, а відкритим (крилом) бючи биттям легкий вітер і силою розділюючи він перелетів зі звуком при порусі крил, і після цього не знайдено в ньому знак проходу. 12 Чи як стріла випущена до цілі, розрізане повітря зразу до себе сходиться так, що не знати його проходу. 13 Так само і ми, народившись, тратимо силу і чесноти а не маємо ніякого знаку, щоб показати, а в нашій злобі були вигублені. 14 Бо надія безбожних як порох несений вітром і як легка піна нагнана бурею і як дим рознесений вітром і перейшла як пам'ять проходу одного дня. 15 А праведні живуть на віки, і їхня винагорода в Господі, і їхній розум у Всевишнього. 16 Через це одержать царство краси і вінець краси з господньої руки. Бо Він їх покриє правицею і оборонить їх раменом. 17 Візьме зброю - свої ревності і зброєю зробить творіння на пімсту ворогів. 18 Зодягне броню - праведність і накладе шолом - правдивий суд. 19 Візьме непоборимий щит - преподобність, 20 а заострить великий гнів як меч, а з ним воюватиме вселенна проти безумних. 21 Підуть добре націлені стріли блискавиць і полетять до цілі наче з добре натягнутого лука - хмар, 22 і від каменометного гніву буде викинений повний град. Негодуватиме проти них вода моря, а ріки жорстоко затоплять. 23 Проти них стане дух сили і висіє їх як буря. І беззаконня спустошить всю землю, і злоба переверне престоли сильних.

6,1 Послухайте, отже, царі, і зрозумійте. Навчіться судді кінців землі. 2 Послухайте ви, що володієте множествами, і що гордитесь юрбами народів. 3 Бо від Господа дано вам владу і сила від Всевишнього, який досліджуватиме ваші діла і дослідить ради. 4 Бо будучи слугами його царства ви не судили правильно, ані не зберегли закон, ані ви не пішли за божою радою. 5 Він страшно і швидко стане перед вами, бо суд страшний буває тим, що є високо. 6 Бо найменший допущений до милосердя, а сильні сильно заплатять. 7 Бо Владика не відвернеться через лице всіх, ані не пошанує величність, бо Він зробив малого і великого, а подібно знає

про все наперед, 8 а перед сильними стоїть сильний допит. 9 Отже, до вас, о тирани, мої слова, щоб ви навчилися мудрости і не відпали. 10 Бо хто преподобно береже преподобне буде преподобним, і хто його навчиться знайде відповідь. 11 Отже, забажайте мої слова, пожадайте і напоуміться. 12 Мудрість є ясна і незівля й її легко видно в тих, що (її) люблять, і (її) знаходять ті, що її шукають, 13 вона випереджає тих, що бажають навчитися. 14 Хто задля неї встає вранці не трудитиметься, бо знайде, що вона сидить при його дверях. 15 Бо роздумувати про неї досконалість розумності і хто чуває задля неї швидко буде без клопоту. 16 Бо вона обходить шукаючи гідних її і на стежках радо їм показується і зустрічає їх в усякому думанні. 17 Бо дуже правдивий її початок - напоумлення бажання, а дбання напоумлення - любов, 18 а любов - зберігання її законів, а зберігання законів - певність нетління, 19 а нетління чинить, щоб були близько Бога. 20 Отже бажання мудрости приводить до царства. 21 Отже, тирани народів, якщо насолоджуєтеся на престолах і скипетрах, почитайте мудрість, щоб ви царювали на віки. 22 Що є мудрість і як сталася, я сповіщу і не скрию від вас таємниці, але досліджу від початку народження і покладу в наявність її пізнання і не помину правду. 23 Ані не піду з ненавистю, що пожирає, бо вона не буде спільником мудрости. 24 А множество мудрих спасіння світу, і мудрий цар скріплення народу. 25 Отже напоуміться моїми словами, і хай вам буде на користь.

7,1 Бо і я смертний чоловік подібний до всіх і народжений від того, що народився, від першого створеного. І мені в лоні матері надано тіло 2 в десяти місячнім часі, стиснений в крові, з насіння чоловіка і насолоди, що прийшла зі сном. 3 І я, народившись, втягнув спільне повітря і я впав на землю подібну з природи, я подібно до всіх видав перший голос, плачучи. 4 Я був з дбанням вигодований в пеленках. 5 Бо ніякий цар не мав іншого початку народження, 6 а для всіх один вхід в життя і однаковий вихід. 7 Через це я помолився, і мені дано розумність. Я закликав, і на мене найшов дух мудрости. 8 Я її вважав за кращу від скипетрів і престолів і я вважав багатство за ніщо в порівнанні з нею. 9 До неї я не уподібнив ані дорогоцінний камінь, бо всяке золото перед її видом трохи піску, і срібло перед нею вважатиметься за болото. 10 Я її полюбив понад здоров'я і красу і я її більше бажав мати ніж світло, бо не згасає світло, що з неї. 11 А до мене з нею прийшло разом все добро і в її руках незчислиме багатство. 12 Я розвеселився усім, бо ними провадить мудрість, я ж не пізнав, що вона їхня матір. 13 Я навчився без обмани і подаю без зависти, не скриваю її багатство. 14 Бо вона невичерпний скарб для людей, (а) ті, що його придбали, встановили дружбу з Богом, скріплені дарами напоумлення. 15 Мені ж хай Бог дасть говорити за пізнанням і збагнути праведно дане, бо Він і є провідником мудрости і виправителем мудрих. 16 Бо в його руці і ми і наші слова і вся розумність і вміння діл. 17 Бо Він дав мені те, що є правдиве пізнання, щоб знати склад світу і ділання стихій, 18 початок і кінець і середину часів, переміни обичаїв і зміни часів, 19 круги літа і розставлення звезд, 20 єство живих і гніви звірів, духи сили і роздумування людей, різnorodність рослин і сили коріння, 21 те, що є сховане і явне я пізнав. Бо мені показала мудрість - творець всього. 22 Бо в ній святий дух, що пізнає, єдинородний, многоденний, легкий, добре порушний, ясний, пречистий, явний, що не підпадає пошкодженню, що любить добро, бистрий, 23 не до спинення, що чинить добро, що любить людей, стійкий, певний, без клопоту, всесильний, всевидючий, і що прошиває всіх

розумних чистих дуже легких духів. 24 Бо мудрість рухливіша від усякого руху, а проходить і вміщає все через чистоту. 25 Бо вона є подихом божої сили і виливання чистої слави Вседержителя. Через це до неї не припаде нічого скверного. 26 Бо вона є світінням вічного світла і непорочне дзеркало божої сили і образ його доброти. 27 А будучи одною все може і чистить все те, що є в ній, і в родах, входячи в душі преподобних, будує божих друзів і пророків. 28 Бо Бог не любить нікого хіба того, що мешкає з мудрістю. 29 Бо вона гарніша від сонця і понад всяке розсташування звезд, (а) прирівняна до світла буде світлішою. 30 Бо ж вона приймає ніч, а зло не переможе мудрости.

8,1 Вона сильно простягається від краю до краю і всім добре провадить. 8,2 Її я полюбив і шукав від моєї молодости і я шукав привести собі за дружину і я став любителем її краси. 3 Вона прославляє благородність, маючи співжиття з Богом, і її полюбив Володар всіх. 4 Бо вона та, що вводить до таємниці божого пізнання, і та, що вибирає його діла. 5 Якщо ж багатство жадають придбати в житті, що багатше мудрости, яка все робить? 6 Якщо ж розумність робить, хто з тих, що є, є більшим художником від неї? 7 І якщо хтось любить праведність, її труди є чесноти. Бо вона навчає поміркованости і розумности, праведности і мужности, від яких в житті ніщо не є кращим для людей. 8 І якщо ж хтось бажає великої досвідчености, вона знає давнє і відгадує будуче, вона знає повороти слів і розвязки загадок, передбачає знаки і дива і події пір і часів. 9 Отже я судив її привести до співжиття, знаючи, що вона мені буде порадином добра і порадою в клопотах і смутку. 10 Через неї я молодий матиму славу в народах і честь у старців. 11 Острим знайдуся на суді і на виду сильних буду подивугідним. 12 Як я мовчу вони стерплять і як я говорю сприймуть і як я на довго говорю покладуть руку на їхні уста. 13 Через неї я матиму безсмертя і оставлю вічну память тим, що зі мною. 14 Розставлю народи, і мені народи підкоряться. 15 Злякаються мене ті страшні тирани, що чують, між багатьма зявлюся добрим і мужним на війні. 16 Ввійшовши до мого дому спочину з нею. Бо перебування з нею не має гіркоти, ані співжиття з нею болю, але веселість і радість. 17 Роздумуючи в собі над цим і розважаючи в моїм серці, що безсмертя є в роді мудрости, 18 і в її дружбі добра радість, і в трудах її рук нескінчимо багатство і розумність у вправлянні бесіди з нею, і добра слава в спілкуванні її слів, я обходив, шукаючи, щоб її взяти до себе. 19 А я був розумний раб, а одержав я добру душу, 20 радше ж будучи добрим, я прийшов в неосквернене тіло. 21 А знаючи, що не інакше стану власником, хіба що Бог дасть, і це через неї розумність знати чия ласка, я помолвився до Господа і благав Його і сказав з усього мого серця:

9,1 Боже батьків і Господи милосердя, що все створив твоїм словом 2 і Ти твоєю мудрістю створив чоловіка, щоб володів тими творіннями, що повстали від Тебе, 3 і провадив світом в преподобности і праведности і судив суд в простоті душі, 4 дай мені мудрість, що сидить при твоїм престолі, і не відкинь мене від твоїх рабів. 5 Бо я твій раб і син твоєї рабині, чоловік немічний і короткочасний і малий в розумінні суда і законів. 6 Бо якщо і буде хтось з людських синів досконалий, як не стане мудрости, що від Тебе, він вважатиметься за ніщо. 7 Ти вибрав мене на царя твого народу і на суддю твоїх синів і дочок. 8 Ти сказав збудувати храм в твоєму святому місті і жертівник в місті твого замешкання, подобу святого шатра, який Ти наперед приготував від початку. 9 І з Тобою мудрість, що знає твої діла і була при Тобі, коли Ти творив світ, і знає, що вгодне в твоїх очах, і що правильне в твоїх

заповідях. 10 Пішли її з святих небес і пішли її з престола твоєї слави, щоб будучи зі мною трудилася, і я визнаю, що добровгодне у Тебе. 11 Бо вона знає все і розуміє і мудро попровадить мене в моїх ділах і обереже мене у своїй славі. 12 І мої діла будуть сприйняті, і праведно судитиму твій нарід і буду гідний престолів мого батька. 13 Бо яка людина пізнає божу раду? Чи хто збагне, що Господь бажає? 14 Бо задуми смертних нещасні, і їхні думки нестійкі. 15 Бо тлінне тіло тяжить на душі, і винахідливий ум тяжким чинить земне шатро. 16 І ледви відгадуємо те, що на землі, і те, що з трудом знаходимо в руках. А те, що на небесах, хто дослідив? 17 Хто ж пізнав твою раду, якщо не Ти дав мудрість і не післав з висот твого святого духа? 18 І так були випрямлені стежки тих, що на землі, і люди навчилися, що вгодне Тобі, і спаслися мудрістю.

10,1 Вона оберегла першого створеного, батька світу, що сам був створений, і вирвала його з власного переступу 2 і дала йому силу володіти всім. 3 А неправедний, відступивши від неї в своїм гніві, він згинув від братовбивчої злості. 4 Через нього потоплену землю знову спасла мудрість, попровадивши праведного маловартним деревом. 5 І вона пізнала праведного, як народи замішалися в одностудності лукавства, і зберегла його несплямленим для Бога і зберегла сильним через милосердя до сина. 6 Вона спасла праведного від безбожних, що погибали, того, що втікав від огня, який падав на п'ятимістя, 7 (а) свідком його погані, курячись, стоїть пуста земля, і дерева дають незрілі плоди, (і) на память невірної душі стоїть стовп соли. 8 Бо минаючи мудрість не тільки зазнали шкоду, томущо не знали добра, але й оставили життям память безумності, щоб в тому, в чому згрішили, ані не змогли скритися. 9 А мудрість визволила з болів тих, що їй служили. 10 Вона праведного втікача від гніву брата попроварила по праведних стежках. Вона йому показала Боже царство і дала йому святе знання. Щедро подала йому роботи і помножила його труди. 11 В зарозумілості тих, що ним володіли, вона стала і збагатила його. 12 Оберегла його від ворогів і оборонила від тих, що насідались. І подала йому сильний подвиг, щоб він знав, що з усього найсильнішим є побожність. 13 Вона не оставила проданого праведника, але визволила його від гріхів, 14 зійшла з ним до рова і не оставила його в кайданах, аж доки не принесла йому скипетри царства і владу тих, що його гнобили. А тих, що його опоганили, виказала неправдомовними і дала йому вічну славу. 15 Вона визволила преподобний нарід і невинне насіння від народів, що гнобили. 16 Ввійшла в душу господнього раба і стала перед страшними царями в чудах і знаках. 17 Віддала преподобним винагороду за їхній труд, попроварила їх подивугідною дорогою і стала для них покровом в дні і полуменем зв'язд в ночі. 18 Провела їх крізь Червоне море і провела їх через велику воду. 19 А їхніх ворогів затопила і викинула їх з глибин безодні. 20 Через це праведні ограбили безбожних і оспівали, Господи, твое святе ім'я, а однодушно похвалили твою руку, що воювала за (них). 21 Бо мудрість відкрила уста німих і ясними зробила язика немовлят.

11,1 Вона попроварила їхні діла рукою святого пророка. 2 Вони пройшли незамешкану пустиню і поставили шатра в непрохідних. 3 Стали проти ворогів і відбили ворогів. 4 Були спрагнені і покликали до тебе, і їм дано воду з нетесаного каменя і оздоровлення від жажди з твердого каменя. 5 Бо через це потерпіли їхні вороги, через це вони в трудах зазнали добро. 6 А замість джерела вічної ріки змішаного з поганою кровю 7 за приказом на оскарження вбивства немовлят Ти їм

дав безмірну понад надію воду, 8 показавши через що Ти тоді мучив спраглих як ворогів. 9 Бо коли були випробовані, і напоумлювані в милосерді, пізнали як в гніві суджені безбожні мучилися. 10 Бо Ти випробував цих, навчаючи як батько, а Ти дослідив тих, засуджуючи як строгий цар. 11 І відсутні і присутні однаково були вигублені. 12 Бо їх охопив подвійний смуток і стогін задля пам'яті минулого. 13 Бо коли вони через власні муки почули, що тим чинять добро, сприйняли Господа. 14 Бо того, від кого давно відмовилися кплячи, відкинувши відсуненням, в кінці подій подивлялися, терплячи спрагу не подібну до праведних. 15 А задля безумних задумів їхньої неправедності, в яких блудячи почитали безсловесні змії і поганих звірів, Ти наслав на них множество безсловесних животних на пімсту, 16 щоб пізнали, що тим, чим хтось грішить, цим буде мучений. 17 Бо і твоя всесильна рука, що створила світ з матерії без виду, не є неспроможна послати їм множество ведмедів, чи жорстоких левів, 18 чи новостворених невідомих звірів повних гніву, чи які видають подихи, що дишуть огнем, чи сморід розсіяного диму, чи вистрілюють страшні іскри з очей, 19 яких шкідливість не лише могла їх вигубити, але і вид, перестрашивши, знищити. 20 І без цього вони могли впасти від одного подиху переслідувані судом і розсіяні духом твоєї сили. Але Ти все постановив за мірою і числом і вагою. 21 Бо Тобі завжди можливо бути дуже сильним, і хто спротивиться силі твого рамена? 22 Бо весь світ перед Тобою як важка на вазі і як крапля ранньої роси, що зійшла на землю. 23 А Ти милосердишся над всіма, бо все можеш, і не зглядаєшся на гріхи людей для покаяння. 24 Бо Ти любиш все, що є, і Ти не зогидив нічим з того, що Ти створив. Бо якби Ти щось ненавидів Ти не створив би. 25 Як же осталося б щось, якщо б Ти не забажав, чи збереглося б (якщо б) не (було) призване Тобою? 26 А Ти щадиш усе, бо воно твоє, Владико, любителю душ.

12,1 Бо твій нетлінний дух є в усіх. 2 Тому тих, що падуть Ти коротко картаєш і, згадуючи те в чому грішать, напоумлюєш, щоб відкинувши зло повірили Тобі, Господи. 3 Бо і давніх мешканців святої твоєї землі 4 Ти зненавидів тому що вони чинили дуже погане, діла ворожбитства і неприємні жертви 5 і немилосердні вбивства дітей і празник їдження людського тіла і крові посеред священних празників, 6 і батьків, вбивців безпомічних душ, Ти забажав вигубити руками наших батьків, 7 щоб гідне переселення божих рабів сприйняла та земля, що у Тебе з усього найцінніша. 8 Але і цих, як людей, Ти пощадив, а післяв осі передвісників твого війська, щоб їх помало вигубили. 9 Не тому що Ти є безсилним в бою безбожних підпорядкувати праведним, чи страшним звірам, чи страшним словом вигубити по одному. 10 А судячи потрохи Ти давав місце покаянню, не без знання, що їхній рід поганій і їхня злоба вроджена, і що на віки не зміниться їхній задум, 11 бо насіння було прокляте від початку. Ані не з пошани до когось Ти давав відпущення за те, чим згрішили. 12 Бо хто скаже: Що Ти зробив? Чи хто протиставитиметься твому судові? Хто ж Тебе оскаржить за вигублені народи, що Ти доконав? Або хто вийде напроти Тебе як месник, за безбожних людей? 13 Бо й немає Бога опріч Тебе, який за все дбає, щоб Ти показав, що Ти не без правди судив, 14 ані цар чи тиран не зможе Тобі протиставитися за тих, кого Ти покарав. 15 А будучи праведним Ти все праведно поступаєш, вважаючи чужим твоїй силі засудити на кару того, що не заслужив. 16 Бо твоя сила початок праведності, і те, що Ти всіма володієш, чинить, щоб Ти всіх щадив. 17 Бо Ти показуєш силу тому, що не вірять в повноту сили, і тим, що знають, доказуєш сміливість. 18 Ти ж

володіючи силою судиш з рівновагою і з великою пощадою про нас дбаєш. Бо Тобі властивим є могти коли хочеш. 19 А ти навчив твій нарід через ці діла, що треба щоб праведний був чоловіколюбний, і Ти вклав у твоїх синів добру надію, що даєш покаєння за прогріхи. 20 Бо якщо Ти так покарав ворогів твоїх рабів і тих, що заслужили на смерть, даючи часи і місце витверезіння і відпущення, в яких змінять злобу, 21 з яким дбанням Ти судив твоїх синів, батькам яких Ти дав клятви і завіти, обітниці дібр? 22 Отже напоумляючи нас, Ти бичуєш наших ворогів десятками тисяч (більше), щоб ми судячи переймалися твоєю добротою, а суджені ми очікували милосердя. 23 Тому і тих, що неправедно жили в безумності життя Ти мучив власними мерзостями. 24 Бо вони далеко заблукали блуканням доріг, маючи за богів те, що й між живими є безчесне між соромним, будучи обманені наче безумні немовлята. 25 Через це як безсловесним рабам Ти післав суд на висмівання. 26 Вони ж не напоумившись змагом кари випробують гідний суд божий. 27 Бо те, чим вони, терплячи, були невдоволені, за цих, яких вважали за богів, ними мучені, знаючи, того, якого давно відрікалися знати, пізнали правдивого Бога. Тому й на них найшов кінець осудження.

13,1 Бо всі люди з природи безумні, які мають незнання Бога і з добрих видимих речей не змогли пізнати того, що є, ані не пізнали творця, сприймаючи діла, 2 але богами - володарями всесвіту вважали чи огонь, чи дух, чи швидке повітря, чи круг зізд, чи сильну воду, чи небесні світила. 3 А якщо насолоджуючись їх красою сприйняли їх за богів, хай знають наскільки від них володар є кращий, бо Він, родоначальник краси, їх створив. 4 Якщо ж подивляють силу і ділання, хай зрозуміють наскільки сильніший є від них Той, Хто їх створив. 5 Бо з величності і краси створіння відповідно бачиться їх творця. 6 Але всежтаки в них є мала вина, бо вони швидко обманюються, шукаючи Бога і бажаючи Його знайти. 7 Бо живучи в його ділах досліджують і вірять баченню, бо гарне те, що бачиться. 8 Знову ж, ані вони не мають прощення. 9 Бо якщо змогли таке побачити, щоб могли пізнати вік, як то швидко не знайшли їх Владика? 10 Вони ж нещасні і їхні надії в мерцях, які богами назвали діла людських рук, золото і срібло, твір художника і подоби живих, чи непотрібний камінь, діло давньої руки. 11 Якщо ж і якийсь дереворуб художник, зрізавши відповідну рослину, вправно обчистив всю його кору і, майструючи, вміло зробив потрібний посуд на потрібне для життя, 12 а відкидки праці зуживши на приготування їжі, наситився, 13 і з них на ніщо не потрібний відкидок, дерево викривлене і повне гудзів, взявши, дбайливо вирізьбив у своїм дозвіллі і вміло у відпочинку надав йому вигляд, уподібнив його до подоби людини, 14 чи подібним зробив до якогось простого животного, помастивши його циноброю і червоною барвою, помалювавши його шкіру і замазавши всяку пляму, що в ньому, 15 і зробивши для нього йому гідне помешкання в стіні, поставив його прикріпивши залізом. 16 Отже, подбав за нього, щоб не впав, знаючи, що воно неспроможне собі допомогти. Бо це образ і потребує помочі. 17 А молячись за майно і шлюби і дітей, не встидається говорити до бездушного і прикликає немічне в справах здоров'я, 18 а просить мертвого про життя, і благає на поміч те, що безсиле, а про подорожування те, що не спроможне ані стопою скористатися, 19 а просить сили на прибуток і працю і скріплення рук те, що найнемічніше руками.

14,1 Знову хтось готуючись плисти і бажаючи пройти бурхливі хвилі прикликає дерево, що слабше від того корабля, що його несе. 2 Бо ж саме бажання користи

придумало, а мудрість митця зробила. 3 Твоя ж, Батьку, передбачливість провадить, бо Ти дав і в морі дорогу і в хвилях певну стежку, 4 показуючи що можеш з усього спасти, хоч як і без вміння хтось прийде. 5 А Ти хочеш, щоб діла твоєї мудрости не були порожні. Через це і маленькому дереву люди довіряють душі і проходячи хвилі корабликом спасаються. 6 Бо і на початку, як були вигублені горді велетні, надія світу попроваджена твоєю рукою, втікши в кораблику, оставила вікові насіння буття. 7 Бо благословиться дерево, через яке буває праведність. 8 А зроблене руками, воно прокляте і той, хто його зробив, бо він зробив, а воно тлінне назване богом. 9 Бо однаково зненавиджені Богом і безбожний і його безбожність. 10 Бо зроблене мучитиметься з тим, хто зробив. 11 Через це і на ідолах народів будуть відвідини, бо між божими створіннями стали гидотою і на згіршення душам людей і на сильце ногам безумних. 12 Бо сприймання ідолів початок розпусти, а знайдення їх це зітління життя. 13 Бо його ані не було від початку, ані не буде до віку. 14 Бо марнославність людей ввійшла в світ, і через це їх кінець став коротким. 15 Бо батько виснажений передвчасним плачем, як швидко забрано сина, зробивши образ того, що колись (був) мертвою людиною, тепер пошанував як бога і передав підвладним тайни і жертви. 16 Пізніше безбожний звичай в часі закріпившись, зберігається як закон. 17 І приписами тиранів почитаються боввани, яких люди не можучи почитати в лице, томущо далеко живуть, здалека відобразивши явний вид, зробили образ шанованого царя, щоб ревно почитати відсутнього як присутнього. 18 А на розповсюдження почитання і невіж наштовхнула любов слави митця. 19 Бо ж він швидко бажаючи вгодити тому, хто має владу, намагався вмінням як найкраще віддати подобу. 20 А множество притягнене красою праці, того, кого недавно шанували як чоловіка, тепер вважали богом. 21 І це стало силкою для життя, бо люди служачи, чи обставинам, чи тиранству передали виключне імя камінню і дереву. 22 А пізніше не вистачило блукати в пізнанні Бога, але й живучи в великій війні незнання це зло назвали миром. 23 Бо чи жертвували дітовбивства, чи скриті таємниці, чи проводили безумні святкування дивних звичаїв, 24 більше не зберігають чистими, ані життя, ані шлюби, а один на другого, або засідку ставлячи убиває, або розпустуючи завдає біль. 25 А все змішалось, кров і вбивство, крадіж і обмана, тління, невірність, замішання, заклинання, 26 заколот добра, забуття ласкавості, опоганення душ, зміна роду, безпорядок шлюбів, перелюб і розпуста. 17 Бо почитання безіменних ідолів початок всього зла і причина і кінець. 28 Бо як веселяться - вони безумні, як пророкують - то обману, як живуть - то неправедно, або швидко закликають. 29 Бо поклавши віру на бездушних ідолів, зле кленучись, не очікують потерпіти зло. 30 А на їх обох прийде справедливе, бо зле подумали про Бога, сприйнявши ідолів, і неправедно поклялися в обмані, зневажаючи преподобність. 31 Бо не сила того, чим клялися, але суд грішників завжди приходиться за неправедний переступ.

15,1 А ти, Боже наш, добрий і правдивий, довготерпеливий і милосердний, що всім провадиш. 2 Бо і якщо грішимо, ми твої, що знаємо твою силу. А не згрішимо, знаючи, що вважаємося за твоїх. 3 Бо пізнати Тебе повна праведність, і знати твою силу корінь безсмертя. 4 Бо нас людей не звів обманливий задум, ані безплідний труд тіневих малюнків, образ сплямлений розлитими барвами, 5 яких вид безумного приводить до бажання, а пожадає бездушний вид мертвого образа. 6

Любителі злих речей гідні таких надій і ті, що роблять і ті, що надіються і ті, що почитають. 7 Бо і гончар виробляючи мяку землю з трудом виробляє на нашу службу кожну одну (посудину). Але з тієї ж глини виробив посуд, що на службу для чистих діл і те, що на противне, все однаково. А гончар є суддя, який вжиток кожного з цих. 8 І він, що чинить погане, марного бога ліпить з тієї глини, він який перед коротким часом повставши з землі, вкортці піде (до тієї) з якої був взятий, коли назад вимагатимуть звіт про душу. 9 Але є в нього дбання не томущо буде трудитися, ані не томущо має короткочасне життя, але змагається з золотарями і срібларями а наслідує бронзовиків і має славу бо ліпить підробки. 10 Його серце попіл, і його надія менш варта ніж земля, а його життя безчесніше від глини, 11 бо він пізнав Того, що його створив, і що вдихнув йому душу, що діє і вдихнув живого духа, 12 але вважали наше життя забавою і життя базар прибутку, бо кажуть: Треба тільки (мати) звідки, і хоч би прибуток від зла. 13 Бо це знає більше від всіх той, що грішить, виробляючи легкий до розбиття посуд і вироби з земляних речей. 14 А всі вороги твого народу, що панують над ним, дуже безумні і нещасніші від душі немовляти, 15 бо і вважали за богів всі ідоли народів, в яких ані немає потреби очей, щоб бачити, ані ніздрів, щоб втягати повітря, ані уха, щоб чути, ані пальців рук, щоб дотикатися, і їхні ноги непридатні до ходження. 16 Бо людина їх зробила, і той, що позичив духа, їх зліпив. Бо ніяка людина не може зліпити бога подібного до себе. 17 А будучи смертною беззаконними руками робить мертвого. Бо вона жила, будучи краща від своїх ідолів, а вони ніколи. 18 І вони почитають найбільш зненавиджені животні. Бо безумне в порівняні з іншими є гірше. 19 Ані вони не бувають такі гарні на вид, щоб їх бажати, як в животних, а відступили і від божої похвали і від його благословення.

16,1 Через це гідно були однаково мучені, і мучені були množеством диких звірів. 2 Замість цієї муки, зробивши добро твому народові, в бажанні пожадання Ти приготував чужу для смаку їжу - перепелицю, 3 щоб вони забажавши їжі через поганий вигляд післаного і відвернулися від кінцевого бажання, а вони на коротко будучи в потребі, щоб і стали учасниками чужого смаку. 4 Бо потрібно щоб на тих, що панують, прийшла немилосердна потреба, а цим тільки показати як їхні вороги мучені були. 5 Бо і коли на них найшов страшний гнів звірів і вони вигублювалися укусами кривих гадюк, твій гнів не остався до кінця. 6 А на коротко вони були стривожені для напоумлення, маючи знак спасіння на пригадку заповіді твого закону. 7 Бо хто повернувся спасався не через те, що бачив, але через Тебе спасителя всіх. 8 І в цьому Ти увірив наших ворогів, що Ти є той, Хто визволяє з усякого зла. 9 Бо їх забило кусання саранчі і мух, і не знайдено оздоровлення для їхньої душі, бо були гідні, щоб ці їх мучили. 10 А твоїх синів не здолали ані зуби отруйних зміїв, бо твоє милосердя прийшло і їх оздоровило. 11 Бо вкушені були на пригадку твоїх слів і швидко спасалися, щоб не впавши в глибоке забуття, не стали відчужені від твого добродійства. 12 Бо їх не оздоровило, ані зілля, ані обвивання, але твоє слово, Господи, яке все оздоровляє. 13 Бо Ти маєш владу життя і смерті і зводиш до дверей аду і виводиш. 14 А людина вбиває своєю злобою, а дух вийшовши не повертається, ані не повертає забраної душі. 15 Втекти ж від твоєї руки неможливо. 16 Бо ті безбожні, що відрікалися Тебе знати, були бичовані силою твоєї руки чужими дощами і градами і гнані безпощадними бурями і нищені огнем. 17 Бо дуже преславно більше діє огонь в воді, що все гасить, бо світ

бореться за праведного. 18 Бо коли ушухав полумінь (це на те), щоб не спалити тих животних, що післані на безбожних, але, щоб вони дивлячись бачили, що вони переслідувані божим судом. 19 А коли палає і посеред води понад силу огня (це на те), щоб знищити плоди неправедної землі. 20 Замість цього Ти нагодував твій нарід їжею ангелів і Ти їм без труду подав з неба готовий хліб, що мав силу дати всяку насолоду і пристосований до всякого смаку. 21 Бо твоя підтримка виявляла твою солодість до дітей, а usługовуючи бажанню того, що їв, перемінювалося на те, що хто бажав. 22 Він переносив сніг і лід і огонь і не таяв, щоб вони знали, що палаючий огонь винищив плоди ворогів блискаючи в граді і в дощах. 23 А ось знову ж і забув про власну силу, щоб нагодувати праведних. 24 Бо творіння служачи Тобі Творцеві простягається на муку проти неправедних і полегшується на добродійство над тими, що надіються на Тебе. 25 Через це і тоді міняючись на все для того, що все даром годує, Тобі служить за бажанням потребуючих, 26 щоб твої сини, яких Ти полюбив, Господи, навчилися, що не роди плодів годують людину, але твоє слово зберігає тих, що Тобі вірять. 27 Бо не знищене огнем просто тануло підігріте малим числом лучів сонця, 28 щоб було відомим, що треба випередити сонце в твоїм благословенні і до Тебе молитися при сході світла. 29 Бо надія невдячного танутиме як зимовий іней і пролиється як непотрібна вода.

17,1 Бо великі й невимовні твої суди. Через це ненапоумлені душі заблукали. 2 Бо ті беззаконні, що взялися панувати святим народом, вязні темряви і звязані довгою ніччю, замкнені під дахом лежали як втікачі від вічного провидіння. 3 Бо думаючи сховатися в скритих гріхах, вони були розсіяні непросвітним покривалом забуття, страшно жахаючись і перелякані появами. 4 Бо ані внутрішній покій, що їх держав, не оберіг без страху, а звуки шумлячи їм звучали, і появлялися привиди з сумними пригніченими обличчями. 5 І ніяка сила огня не могла світити, ані не осталися ясні огні звезд, щоб освітити ту страшну ніч. 6 А тільки їм від себе являся огні повні страху, а перелякані видом того, чого не бачили, вважали за гірше від того, що бачили. 7 І було висмівання мистецтва магіки і зневажлива догана на величання розуму. 8 Бо ті, що взяли на себе відігнати страхи і жахи від хворої душі, вони боліли смішною боязню. 9 Бо хоч і ніщо страшного їх не лякало, настрашені проходом звірів і сичанням зміїв гинули від переляку і заперечуючи, що бачили повітря, від якого ніяк втекти не можна. 10 Бо лукавство особливо боязливе коли свідченням засуджується, а придавлені совістю завжди виносять погане. 11 Бо страх не є нічим, хіба що зрада помочі розумування, 12 а внутрішнє очікування, будучи меншим, вважає більшим незнання від дійсної причини муки. 13 Вони ж поправді немічну ніч і ту, що прийшла з внутрішніх покоїв немічного аду, тим самим сном сплючи, 14 то були переслідувані знаками привидів, то душі були ослаблені безсиллям. Бо на них найшов наглий і неочікуваний страх. 15 Так, отже, хто коли де впав, був бережений замкненим в не залізній вязниці. 16 Бо чи хто був селянином чи пастухом чи з тих, що робив роботи в пустині, охоплений терпів нужду, від якої не можна втекти, бо всі були звязані одними залізними кайданами темряви. 17 Чи дух, що сичав, чи милозвучний звук птахів між галузками широких дерев, чи рух сильно текучої води, чи різкий шум каміння, що паде, 18 чи невидимий біг звірів, що бавляться, чи звук нападаючих звірів, що ричать, чи звук, що відбивається від гірських печер, ослабили їх, що мали страх. 19 Бо увесь світ був освічений ясним світлом і перебував в ділах без перешкоди. 20 А на них самих

накладено тяжку ніч, образ темряви, що мала їх охопити. А вони для себе самих були тяжчі від темряви.

18,1 А для твоїх преподобних було велике світло. Їхній голос чуючи а виду не бачачи, бо й ті не потерпіли, назвали блаженними, 2 бо тим, що зазнали обиду, хоч не вчинили зла, дякували і молилися щоб прийшла ласка. 3 Задля цього Ти подав огнем палаючий стовп як вождя невідомого походу, а нешкідливе сонце для шляхетного мандрування. 4 Бо вони, що замкненими стерегли твоїх синів, через яких нетлінне світло закону мало бути подане вікові, гідні бути позбавлені світла і щоб їх стерегли в темряві. 5 Коли вони врадили вбити немовлят преподобних, і як одна дитина була відкладена і спаслася, Ти на їхнє оскарження забрав множество дітей і Ти однодушно вигубив в великій воді. 6 Та ніч наперед стала відома нашим батькам, щоб раділи, впевнено знаючи яким клятвам повірили. 7 Від твого народу прийнято спасіння праведних, а вигублення ворогів. 8 Бо чим Ти пімстився на ворогах, цим прикликавши нас Ти прославив. 9 Бо скрито приносили жертву преподобні раби добрих і в одностудності завіщали закон божества, щоб вони так прийняли святощі і добра і зла, вже наперед співаючи батьківські похвали. 10 А напроти зазвучав немилозвучний крик ворогів, і розносився плаксивий голос тих, що оплакували дітей. 11 А раб разом з паном мучений подібною пімстою і простий з царем терплячи те саме, 12 всі ж однаково мали безчисленних мертвих в однім смертнім імені. Бо ані не вистарчало живих для поховання, томущо в одну хвилину їхній найшляхотніший рід був вигублений. 13 Коли вони в усе не вірили через чародійство, через знищення первородних визнали, що нарід є божим сином. 14 Бо як тиха мовчанка охопила все і ніч у власному поспіху була при півночі, 15 прийшло твоє всесильне слово з неба з царських престолів, строгий вояк посеред землі вигублення, несучи твій нелицемірний приказ як острій меч, 16 і ставши наповнив все смертю і доторкнувся до неба, а став на землі. 17 Тоді нагло привиди страшних снів їх перестрашили, і повстали несподівані страхи, 18 і кожний кудись вкинений пів живим об'являв через яку причину вмирав. 19 Бо сни, що їх страшили це вказали наперед, щоб не були несвідомі через що гинуть, терплячи зло. 20 Випробування ж смерті доторкнулося й до праведних, і в пустині було побиття багатьох. Але не на довго остався гнів. 21 Бо непорочний чоловік, поспішившись, воював, принісши зброю власного служіння молитву і надолуження ладану. Він став напроти гніву і поклав кінець нещастю, показавши, що є твоїм рабом. 22 А він поборов гнів не силою тіла, не силою зброї, але підкорив мучителя згадуючи слова клятви батьків і завіту. 23 Бо вже як разом впали купи він ставши між мертвими обірвав напад і відлучив дорогу до живих. 24 Бо на довгій одежі був увесь світ, і слава батьків на чотирях рядах різьбленого каміння, і твоя величність на діядимі його голови. 25 Перед цими губитель уступився, цього збоявся. Бо одна проба гніву була достатня.

19,1 А на безбожних настав немилосердний гнів аж до кінця. Бо Він передбачив їх і те, що має бути, 2 що вони повернувшись, щоб відійти, і з поспіхом відіславши їх, розкаявшись, гнатимуться (за ними). 3 Бо ще маючи в руках плач і голосячи над гробами мертвих, прийняли іншу думку безумности, і тих, кого благаючи викинули, за цими гналися як за втікачами. 4 Бо їх тягнула до цього кінця (їх) гідна природна потреба і вклала забуття подій, щоб вони сповнили осталу муку каранья, 5 і твій нарід випробував преславну мандрівку, а вони знайшли чужу смерть. 6 Бо

усе створіння у власному роді знову згори наново зображене було, служачи своїм приписам, щоб твої раби були збережені непошкодженими. 7 Як табір отінювала хмара, показала суша з виступаючої землі де раніше стояла вода, з Червоного моря дорога без перешкоди, і з сильної хвилі рівнина, що видає зелень. 8 Нею всім народом вони пройшли хоронені твоєю рукою, бачачи подивугідні знаки. 9 Бо попаслися як коні і поскакали як ягнята хвалячи Тебе, Господи, що визволяв їх. 10 Бо вони ще згадували те, що в їхньому поселенні, як замість животних земля видала комарів, а ріка замість риби викинула множество жаб. 11 А на кінець побачили новий рід птиць, бо проваджені бажанням попросили солодоти їжі. 12 Бо на (їхнє) пожадання вийшли їм з моря перепелиці. 13 І муки прийшли на грішних не без попередних знаків силою блискавиць. Бо вони праведно потерпіли через власне зло, бо виказували дуже погану ненависть до чужинців. 14 Бо ті не приймали незнатних, що прибували, а вони чужих добродіїв робили рабами. 15 І не тільки, але якийсь згляд буде для тих, томущо ворожо приймали чужих. 16 Вони ж прийнявши їх з святкуваннями, тих, що пристали до праведних звичаїв, озлобили страшними болями. 17 Але й були побиті незрячістю так як тамті при дверях праведного, коли покриті безмірною темрявою кожний шукає вхід до власних дверей. 18 Бо через них змінені стихії, так як в гусях звуки ритму міняють імя, завжди остаючись звуком, так як докладно можна сприйняти з виду того, що сталося. 19 Бо суша змінилася на водяне, і те, що плаває, вийшло на землю. 20 Огонь був сильний у воді власною силою, і вода забула природу, що загашує. 21 Знову полум'я не знищило тіла тих тлінних животних, що проходили, ані не стопили ледоподібне, таючий рід безсмертної їжі. 22 Бо в усьому, Господи, Ти звеличив твій наряд і Ти прославив і не знехтував, будучи присутним в усякому часі і місці.